

TERMINOLOGIE ETOPEDIE

Vývoj, odlišnosti, současné trendy

TRENDY VÝVOJE TERMINOLOGIE

Oficiální pojmenování není jednotné.

TRENDY VÝVOJE TERMINOLOGIE

- ⊙ Název ukazuje na problém v osobnosti dítěte.
- ⊙ Název je označením pro odlišení.
- ⊙ Název předchází stigmatu.

DŮVODY RŮZNORODOSTI NÁZVOSLOVÍ

- 1/ různorodost a variabilita příčinných vlivů
(vnější, vnitřní)
- 2/ realita očekávaného chování
- 3/ interpretace problematiky z různých
pohledů
- 4/ různá kombinace názvů (podle Kauffmana
1997)

MEZINÁRODNĚ UŽÍVANÉ NÁZVOSLOVÍ

- ◉ MALADAPTIVNÍ CHOVÁNÍ (MALADJUSTMENT)
- ◉ PORUCHA CHOVÁNÍ (BEHAVIORAL DISORDER)
- ◉ PORUCHA OVLÁDÁNÍ CHOVÁNÍ (ŘÍZENÉHO CHOVÁNÍ) - CONDUCT DISORDER
- ◉ EMOCIONÁLNÍ NARUŠENÍ (EMOTIONALLY DISTURBED)
- ◉ PORUCHA EMOCÍ A CHOVÁNÍ (EMOTIONAL AND BEHAVIORAL DISORDER)

VÝVOJ A UŽÍVÁNÍ ČESKÉHO NÁZVOSLOVÍ

◎ ANTONÍN ZIKMUND

r. 1930 - mládež rozdělil do 3 skupin

- mládež mravně ohrožená
- mládež mravně narušená (vybočitá)
- mládež mravně vadná

◎ MILOŠ SOVÁK - od 60. let

- mládež obtížně vychovatelná

TERMINOLOGIE

PORUCHA CHOVÁNÍ

- v 70. letech
- narušení jedince a stupeň narušení hodnotil M. Sovák dle efektivity:

DEFEKT

ORGÁNOVÝ

FUNKČNÍ

PORUCHA ŠKOLNÍ PŘIZPŮSOBIVOSTI

PORUCHY AFEKTIVNÍ, CITOVÉ

DEPRIVANTI (nedosáhli lidské normality nebo o ni přišli)

DEVIANTNÍ CHOVÁNÍ („co se vymyká tomu, co je obecně pokládáno za běžné“)

TERMINOLOGIE 21. STOLETÍ V ČESKÉM KONTEXTU

DELIKVENCE (porušování zákonných či jiných norem chování)

KRIMINALITA MLÁDEŽE

MLADISTVÝ (15-18 let - trestně odpovědný)

NEZLETILÝ (mladší 15 let)

MRAVNÍ NARUŠENOST (hodnotový systém)

PROBLÉMOVÉ CHOVÁNÍ

DISPOZICE K PORUŠE CHOVÁNÍ

RIZIKOVÁ MLÁDEŽ (riziko kriminálního ohrožení je vysoké)

PREVENCE (primární, sekundární, terciální - následná, postpenitenciální)

DALŠÍ TERMÍNY

- ◎ **POTÍŽE, PROBLÉMY V CHOVÁNÍ**
BEHAVIOURAL DIFFICULTIES
- ◎ **PROVOKUJÍCÍ ŽÁK (VYZÝVAJÍCÍ ŽÁK)**
CHALLENGING PUPIL
- ◎ **NÁPADNÉ CHOVÁNÍ**
- ◎ **ŽÁK VYŽADUJÍCÍ POZORNOST**
- ◎ **DISPOZICE K PORUŠE CHOVÁNÍ**
- ◎ **POTÍŽE V CHOVÁNÍ**

KLASIFIKACE PORUCH CHOVÁNÍ

Problematikou poruch chování se zabývají -
medicína, psychologie etopedie.

Klasifikace a diferenciací je tak závislá na
oboru. Rozlišujeme klasifikaci:

MEDICÍNSKOU

SOCIÁLNÍ (SPOLEČENSKOU)

DIMENZIONÁLNÍ

ŠKOLSKOU (PEDAGOGICKOU)

1. MEDICÍNSKÁ KLASIFIKACE

- Vychází z WHO (Světová zdravotnická organizace)

MKN 10. REVIZE (F90 -F98)

I. Hyperkinetické poruchy - F90

II. Poruchy chování - F91

III. Smíšené poruchy chování - F92

IV. Emoční poruchy - F93

V. Poruchy sociálních vztahů - F 94

VI. Tikové poruchy - F95

VII. Jiné poruchy chování a emocí - F98

STANDARD AMERICKÉ PSYCHIATRICKÉ ASOCIACE

◉ **DIAGNOSTICKÝ A STATICKÝ MANUÁL DUŠEVNÍCH PORUCH DSM-IV:**

Porucha pozornosti a hyperaktivity (ADHD)

Neurotické poruchy

Pervazivní vývojové poruchy

Úzkostné a depresivní poruchy - poruchy
nálad

Poruchy učení

KLASIFIKACE ICF

- ◉ KLASIFIKACE FUNKČNOSTI, POSTIŽENÍ, ZDRAVÍ
- pohlíží na postižení a fungování jako na výsledek interakce mezi fyzickou a mentální kondicí člověka a jeho sociálním a materiálním prostředím

2. SOCIÁLNÍ (SPOLEČENSKÁ) KLASIFIKACE

- ⊙ Zastaralá - KONCEPCE MILOŠE SOVÁKA -
dopad poruchy na sociální vztahy jedince

1/DISOCIÁLNÍ PORUCHA

2/ASOCIÁLNÍ PORUCHA

3/ ANTISOCIÁLNÍ PORUCHA

3. DIMENZIONÁLNÍ KLASIFIKACE

- ◉ **ANGLOSASKÉ ZEMĚ** - sleduje, jaký stupeň poruchy odpovídá daným projevům chování

1/ Quay, Petrson - 4 skupiny:

Poruchy chování

Osobnostní problémy a psychické problémy

Nevyzrálost

Socializovaná agrese

2/ ASEBA - 3 kategorie:

Extralizované poruchy chování

Internalizované poruchy chování

Neseskupené dimenze

3/ Mischkera

Poruchy chování s externími vlivy

Poruchy chování s interními vlivy

Nezralé sociální vztahy

Socializovaná delikvence

4. ŠKOLSKÁ, PEDAGOGICKÁ KLASIFIKACE

- ⦿ spojována s konfliktem, násilím a se závislostmi

**1/ PORUCHY CHOVÁNÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z
KONFLIKTU**

2/ PORUCHY CHOVÁNÍ SPOJENÉ S NÁSILÍM

**3/PORUCHY CHOVÁNÍ SOUVISEJÍCÍ SE
ZÁVISLOSTÍ**